กสศ

การวิเคราะห์ผลการประเมิน PISA 2025:

นัยต่อทิศทางความเหลื่อมล้ำ และการพัฒนาระบบการศึกษาไทย

PISA 2025 กับการพัฒนาผู้เรียนและระบบการศึกษา สู่การประเมินความพร้อมนักเรียนในการรับมืออนาคต

กสศ

สมรรถนะรอบด้านใน 4 โดเมนหลัก

- วิทยาศาสตร์
- คณิตศาสตร์
- การอ่าน
- การแก้ปัญหาเชิงคำนวณ (ด้านพิเศษ)

ที่มา : OECD (2026)

PISA 2025 วัดอะไรในวิชาวิทยาศาสตร์?
มุ่งประเมินการใช้ทักษะทางวิทยาศาสตร์ในชีวิตจริง

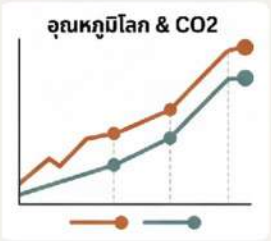
กสศ

1. อธิบายปรากฏการณ์รอบตัวด้วยวิทยาศาสตร์
ใช้ความรู้พื้นฐานบอกสาเหตุ กลไก และคาดการณ์ผลกระทบของสิ่งต่าง ๆ ในชีวิตประจำวันและเทคโนโลยี

2. ประเมินการทดลองและตีความข้อมูล
อ่านกราฟ วิเคราะห์แผนภูมิ ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล และประเมินความน่าเชื่อถือของการทดลอง

3. ค้นหาและประเมินข้อมูลเพื่อใช้ตัดสินใจ
แยกแยะข้อเท็จจริงออกจากข่าวปลอม ประเมินความน่าเชื่อถือของแหล่งข่าวในโลกออนไลน์ก่อนเลือกเชื่อหรือลงมือทำ

ตัวอย่างข้อสอบ: สภาวะโลกร้อนและหม้อแช่เย็น

เปรียบเทียบกราฟแนวโน้มอุณหภูมิโลกกับปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

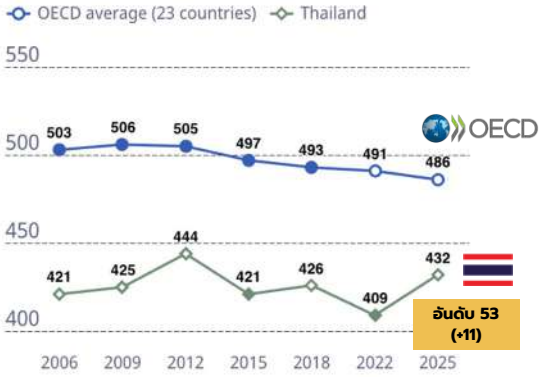
ทดลองปรับความชื้นในหม้อดินเผาผ่านระบบจำลองบนคอมพิวเตอร์เพื่อถนอมอาหาร

ที่มา : OECD (2026)

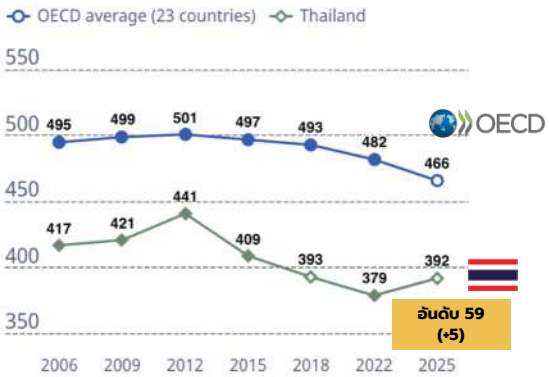
ภาพรวมผลการประเมินของประเทศไทย
นักเรียนไทยมี “ผลการประเมินที่ดีขึ้น” ในทุกด้าน

กสศ

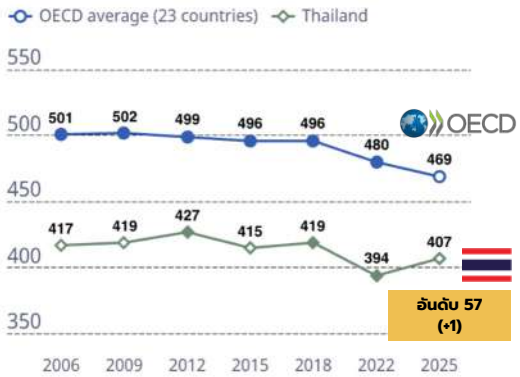
คะแนนเฉลี่ยด้านวิทยาศาสตร์

คะแนนเฉลี่ยด้านการอ่าน

คะแนนเฉลี่ยด้านคณิตศาสตร์

คะแนนเฉลี่ยจาก PISA 2025 ของไทย
เพิ่มสูงขึ้นจาก 2022 ในทุกด้าน

ด้านวิทยาศาสตร์ มีการปรับเพิ่มสูงสุด
23 คะแนน (5.62%)
เทียบกับ PISA 2022

ระดับคะแนนด้านวิทยาศาสตร์ยังคงต่ำกว่า
ค่าเฉลี่ย OECD 54 คะแนน (~ 2.7 ปีการศึกษา)
และน้อยกว่าจุดสูงสุดที่ไทยเคยทำได้ 12 คะแนน

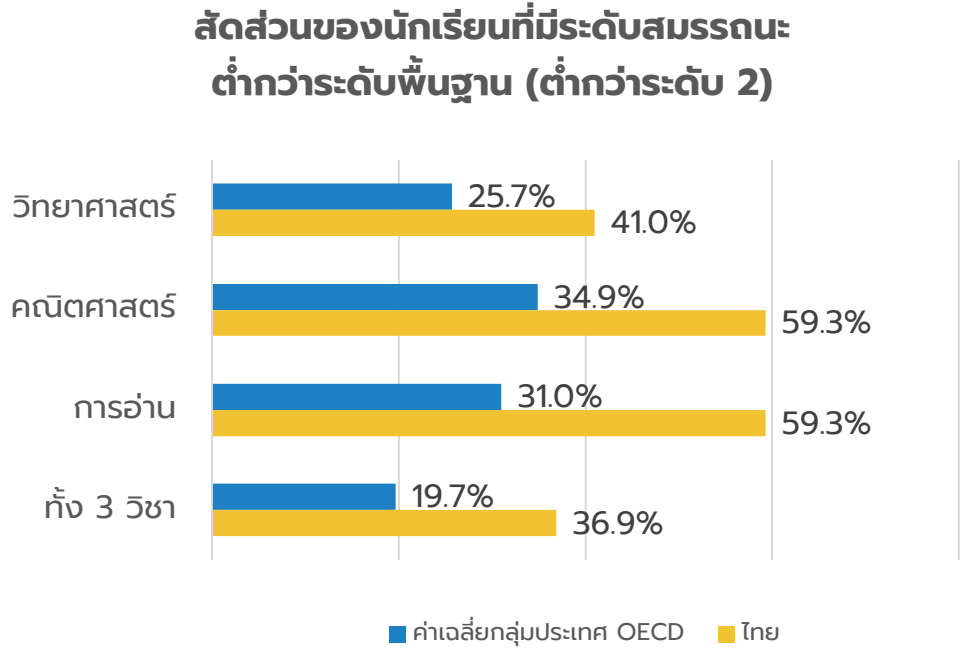
หมายเหตุ : 1. จุดสีขาวแสดงข้อมูลที่ไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเทียบกับ PISA 2025
2. + แสดงการเปลี่ยนแปลงของอันดับที่ดีขึ้น เมื่อเทียบกับปี 2022
3. OECD ประมาณการว่า ในทั้ง 3 ด้าน การเรียนรู้ใน 1 ปีการศึกษา เทียบเคียงได้กับการเพิ่มขึ้นของคะแนน PISA 20 คะแนน

ที่มา : OECD (2026)

OECD Thailand

ทุนมนุษย์ที่ยังไม่พร้อม ไทยมีนักเรียนที่สมรรถนะไม่ถึงระดับพื้นฐานสูงกว่ากลุ่มประเทศ OECD อย่างมาก

กสศ

ที่มา : OECD (2026)

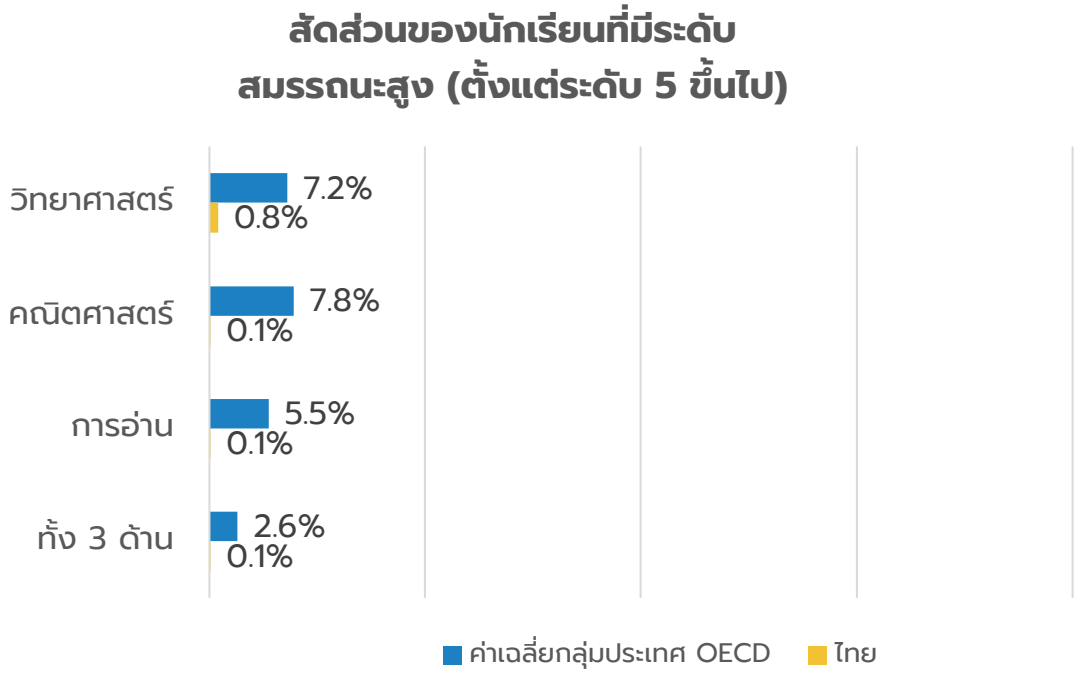
นัยต่อทักษะและทุนมนุษย์

ไม่สามารถวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือของโฆษณาที่อ้างการทดลอง อธิบายเหตุการณ์ทางวิทยาศาสตร์ที่มองไม่เห็นด้วยตาเปล่า หรือตีความแนวโน้มในกราฟได้

ไม่สามารถแก้โจทย์ปัญหาทางคณิตศาสตร์ที่ต้องใช้เศษส่วน/ทศนิยมได้ เช่น ตรวจสอบความถูกต้องของคะแนนรีวิวสินค้า หรือคำนวนเพื่อวางแผนเงินฝาก

ไม่สามารถตีความหรือ “อ่านระหว่างบรรทัด” และไม่สามารถแยกแยะอคติ (Bias) หรือข้อมูลที่ขัดกันได้

ทุนมนุษย์ที่ยังไม่ทันโลก ในทางกลับกัน ไทยมีสัดส่วนเด็กที่มีสมรรถนะสูงน้อยกว่ากลุ่มประเทศ OECD อย่างมาก

ที่มา : OECD (2026)

นัยต่อทักษะและทุนมนุษย์

สามารถใช้หลักการทางวิทยาศาสตร์อธิบายสิ่งที่ไม่คุ้นเคย แยกแยะข้อเท็จจริงและเข้าใจการทดลองและข้อมูลที่ซับซ้อนได้

สามารถนำคณิตศาสตร์มาใช้แก้ปัญหาที่ซับซ้อนและไม่คุ้นชิน รวมถึงนำปัญหาดังกล่าวไปสร้างเป็นโมเดลทางคณิตศาสตร์ได้

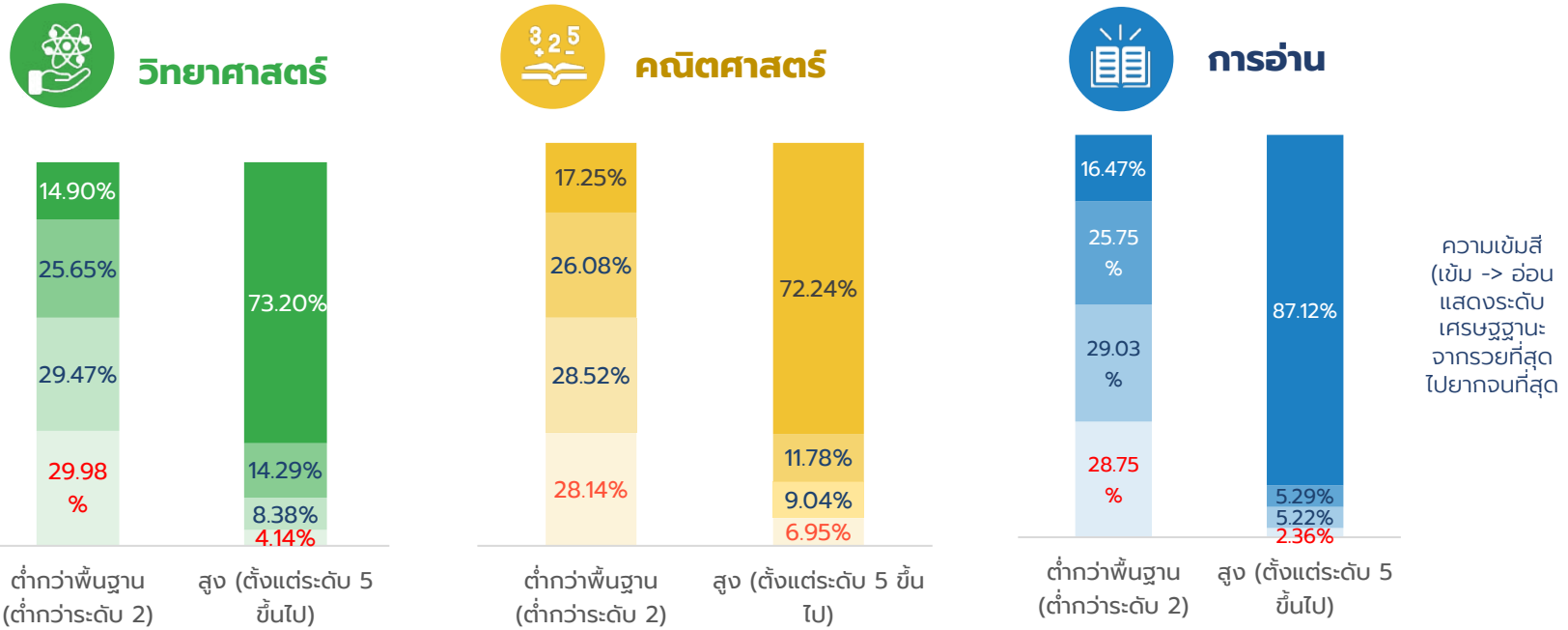
สามารถเชื่อมโยงข้อมูลข้ามแหล่งที่มาได้ วิเคราะห์ความน่าเชื่อถือ รวมทั้งค้นหาข้อมูลสำคัญ แม้บทอ่านจะมีความซับซ้อนและมีข้อความที่ขัดแย้งกัน

ความเหลื่อมล้ำในผลลัพธ์การเรียนรู้จากเศรษฐฐานะ

เมื่อเด็กที่มีสมรรถนะไม่ถึงระดับพื้นฐานส่วนใหญ่ยากจน ขณะที่เด็กสมรรถนะสูงส่วนใหญ่มีเศรษฐฐานะดี

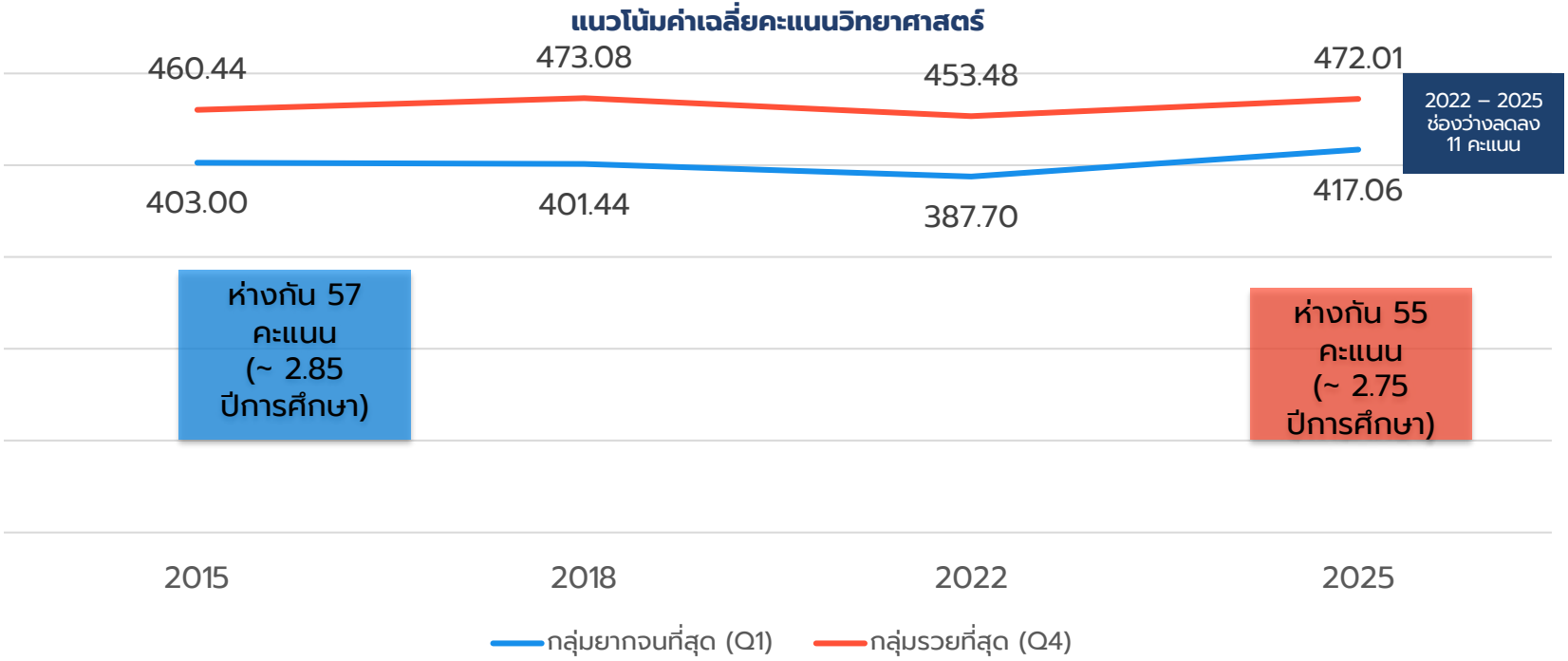
กสศ

ระดับสมรรถนะจำแนกตามกลุ่มเศรษฐฐานะ

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

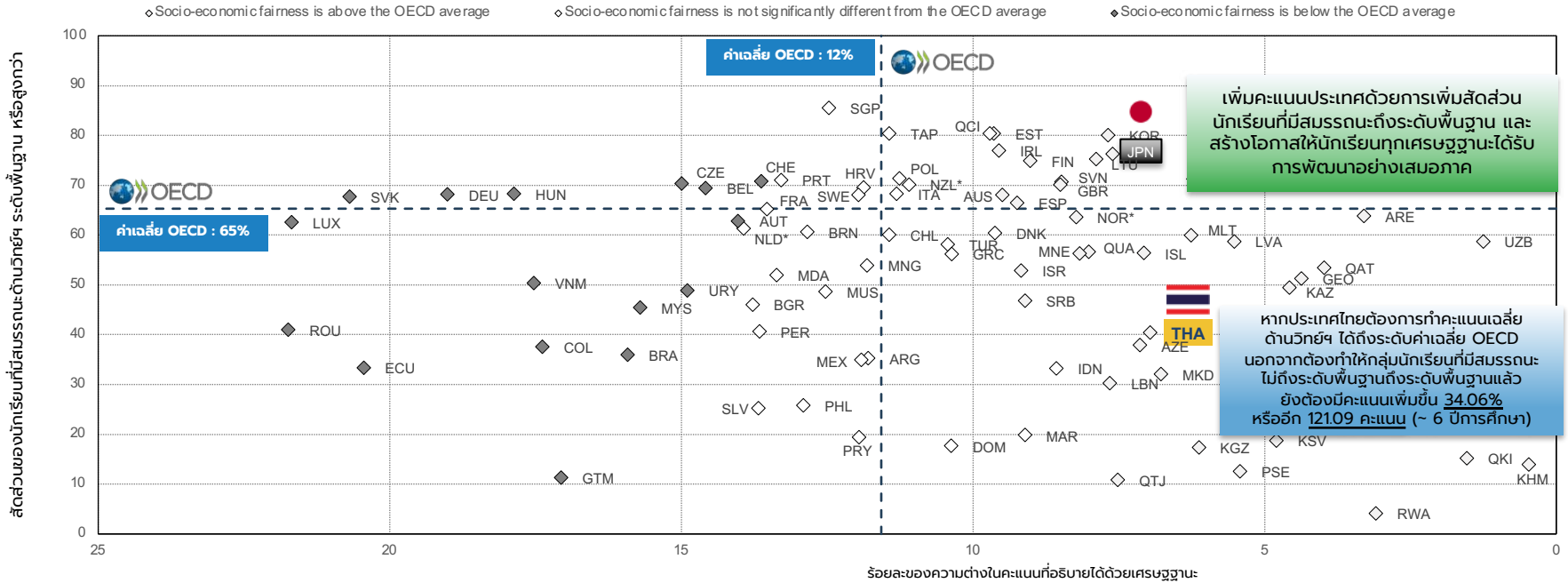
ความเหลื่อมล้ำ ในรอบ 10 ปี (2015 – 2025)
อยู่ในระดับทรงตัว ไม่เปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

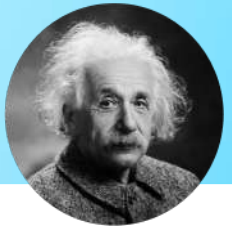
เพิ่มคะแนน PISA ระดับประเทศ

ด้วยการยกระดับคุณภาพการศึกษาทั้งระบบผ่านการส่งเสริมความเสมอภาค

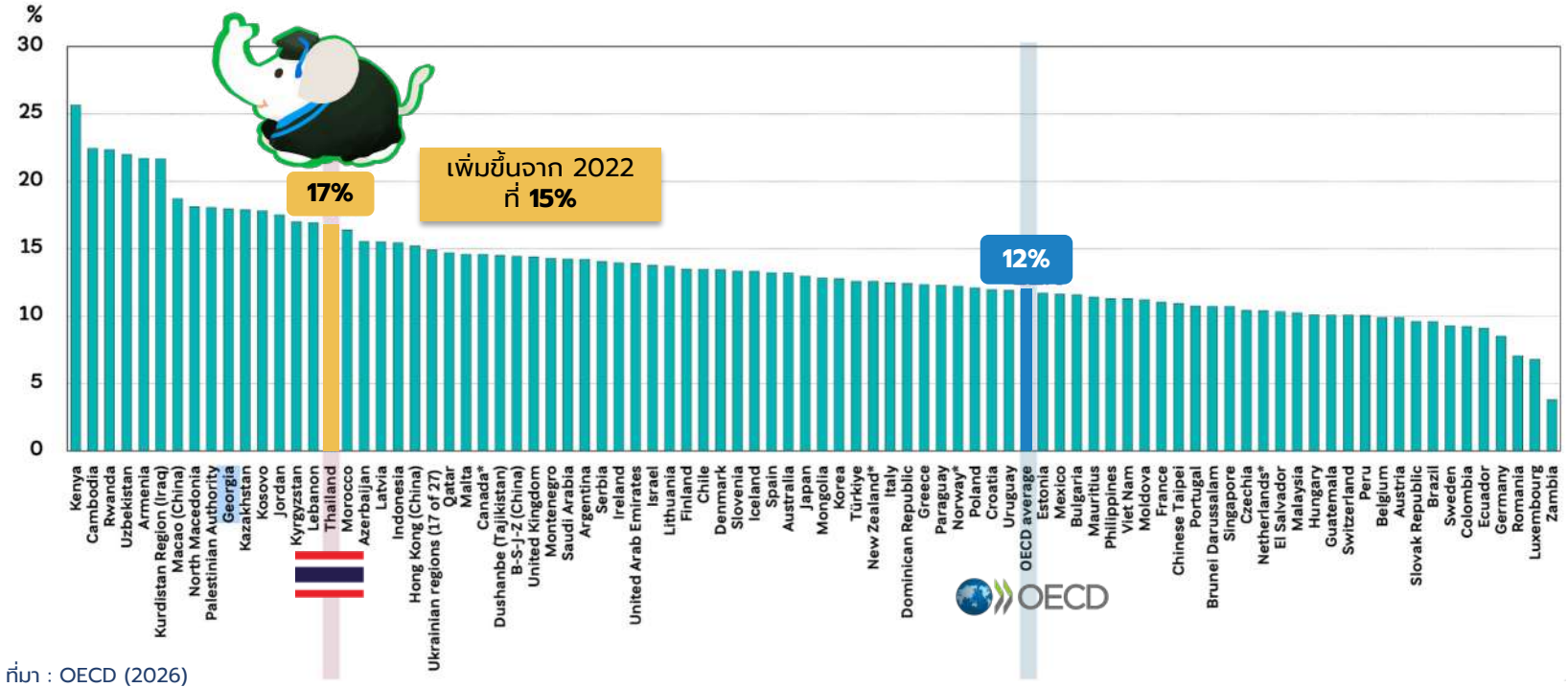

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

นักเรียนช้างเผือก มีนักเรียนยากจนไทยกว่า 17% ที่สามารถทำคะแนนวิทยาศาสตร์ได้ในระดับสูงสุด 25% ของประเทศ

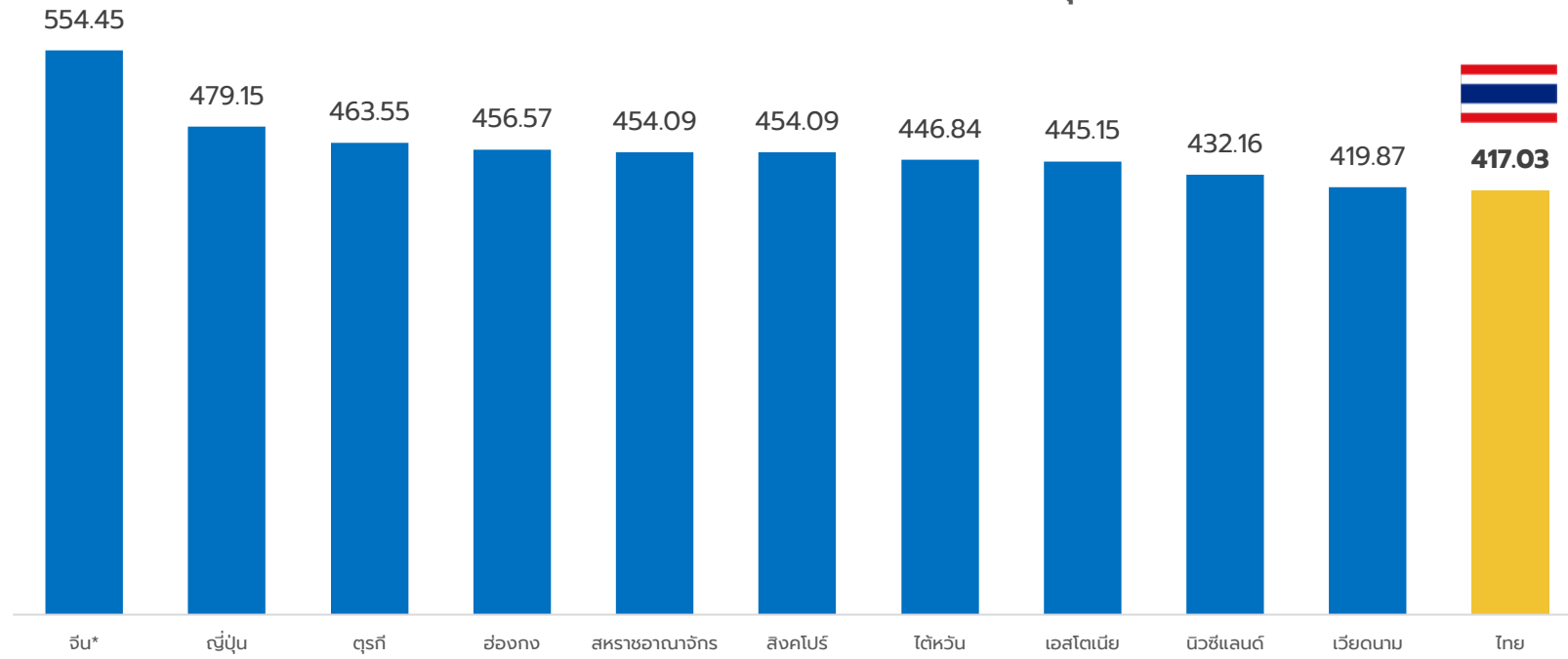

Albert Einstein

ที่มา : OECD (2026)

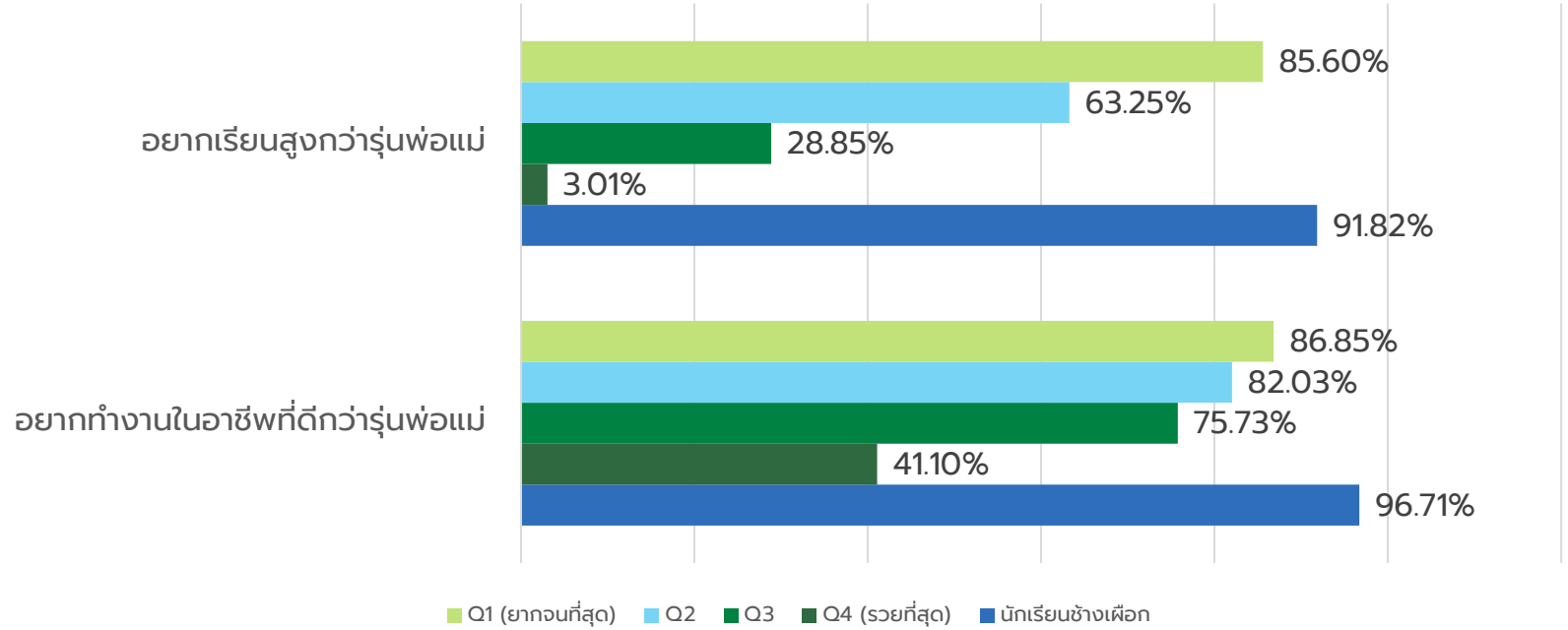
นักเรียนช้างเผือกสร้างได้ ถ้าระบบการศึกษาสนับสนุน มีเด็กในหลายประเทศที่ทำคะแนนได้สูงกว่าไทย แม้ ณ ระดับความยากจนเดียวกัน

หมายเหตุ : แสดงผลเฉพาะในบางประเทศ โดย จีน* หมายถึงพื้นที่ในประเทศจีนแผ่นดินใหญ่ที่เข้าร่วมการประเมิน PISA 2025 ได้แก่ ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เจียงซู และเจ้อเจียง
ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

ความฝันของนักเรียนยากจน

แบบสอบถามจาก PISA ชี้ เด็กไทยในครัวเรือนยากจนอยากเรียนและทำอาชีพที่ดีกว่ารุ่นพ่อแม่

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

การประเมินการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
Learning in the Digital World

กสศ

วัดการสร้างความรู้ด้วยเครื่องมือคำนวณ

เน้นวัด 2 ทักษะหลักสำคัญ

การแก้ปัญหาเชิงคำนวณ
(Computational Problem Solving)

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง
(Self-regulated Learning)

ประเมินความสามารถในการลงมือแก้ปัญหาและสร้างความรู้ใหม่ผ่านการโต้ตอบกันเครื่องมือดิจิทัล

สำคัญต่อการเป็นผู้เรียนรู้อิสระตลอดชีวิต
มุ่งเปลี่ยนนักเรียนจากการเป็นเพียงผู้บริโภคเทคโนโลยีไปสู่การเป็นผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหาปลายเปิด

กิจกรรมปฏิสัมพันธ์จริงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ 30 นาที
นักเรียนจะได้ทำภารกิจแก้ปัญหาแบบโต้ตอบ เช่น การเขียนโค้ดบล็อก (Block-based) การทดลองผ่านแบบจำลอง และการประเมินตนเองระหว่างทำ

ที่มา : OECD (2026)

ภาพรวมอันดับของประเทศไทย
ในด้านวิทยาการคำนวณ

กสศ

ผลการประเมิน PISA 2025 ด้านการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล

1. มาเก๊า	572 คะแนน
2. สิงคโปร์	563 คะแนน
3. จีน (ปักกิ่ง เซี่ยงไฮ้ เจียงซู และเจ้อเจียง)	560 คะแนน
4. ญี่ปุ่น	557 คะแนน
5. ไต้หวัน (Chinese Taipei)	551 คะแนน
32. บรูไน	496 คะแนน
38. มาเลเซีย	484 คะแนน
40. ไทย	476 คะแนน

Computational Problem Solving ใน PISA 2025 มีวัตถุประสงค์เพื่อวัดความสามารถของนักเรียนในการใช้กระบวนการและเครื่องมือทางดิจิทัลเพื่อทำความเข้าใจ จัดการ และแก้ปัญหาที่มีความซับซ้อนในชีวิตจริง โดยไม่ได้เน้นไปที่การเขียนโปรแกรม (Coding) ในภาษาใดภาษาหนึ่ง แต่เน้นที่ กระบวนการคิดเชิงคำนวณ

ประเทศไทยอยู่อันดับที่

40 จาก

91 ประเทศ / เขตเศรษฐกิจ

ตามหลังประเทศสิงคโปร์ บรูไน และมาเลเซีย ในภูมิภาคเดียวกัน

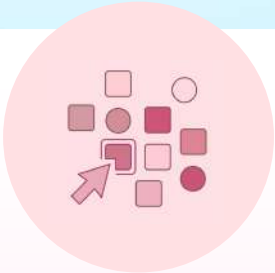
เป็นวิชาที่ประเทศไทยทำคะแนนได้ค่อนข้างใกล้เคียงกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD

476 คะแนน

ค่าเฉลี่ย OECD : 500 คะแนน

ที่มา : OECD (2026)

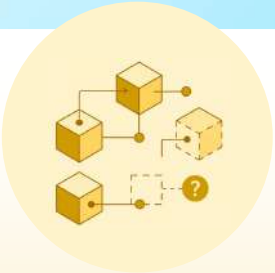
ผลการประเมินการประเมินการเรียนรู้ในโลกดิจิทัล
กำลังบอกอะไร

กลุ่มต่ำกว่าระดับพื้นฐาน (ระดับ 1)

ทำได้:
กดสำรวจหน้าจอ และปรับเปลี่ยนองค์ประกอบเล็กๆ น้อย ๆ ตามที่กำหนดไว้

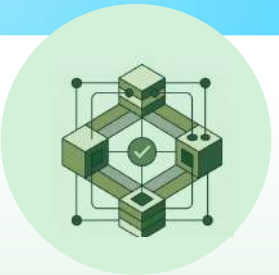
ยังทำไม่ได้:
วางแผนแก้ปัญหาอย่างเป็นขั้นตอน หรือสร้างวิธีแก้ปัญหาด้วยตนเอง

กลุ่มปานกลาง (ระดับ 2 - 4)

ทำได้:
เชื่อมโยงคำสั่งแก้ปัญหาง่ายๆ ทดลองหาความสัมพันธ์ และสร้างแบบจำลองพื้นฐานได้

ยังทำไม่ได้:
แก้ปัญหาที่ซับซ้อนหลายชั้น หรือสร้างระบบที่สมบูรณ์แบบไร้ข้อผิดพลาด

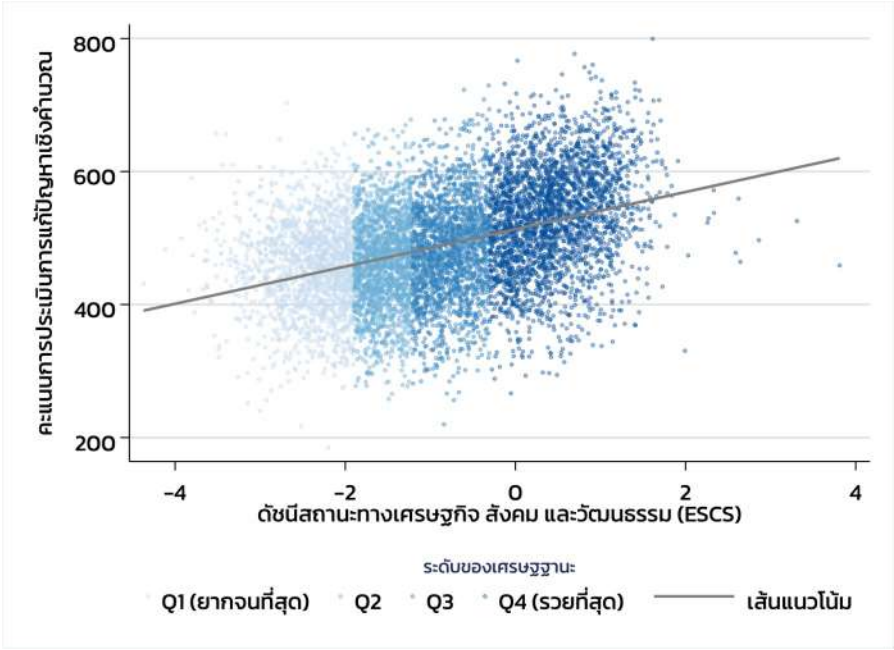
กลุ่มระดับสูง (ระดับ 5 - 6)

ทำได้:
ออกแบบกระบวนการแก้ปัญหาซับซ้อน สร้างแบบจำลองที่แม่นยำ มีประสิทธิภาพสูงสุด และไร้ข้อผิดพลาด

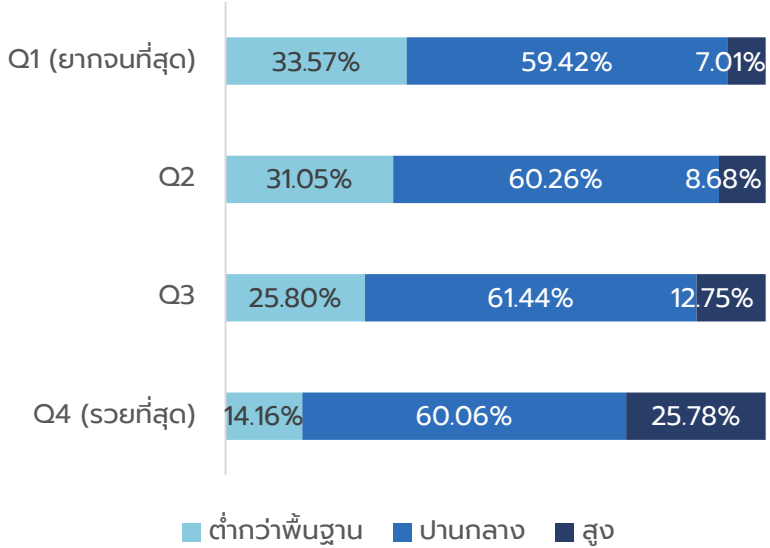
ที่มา : OECD (2026)

Thailand's Lost Talent เด็กยากจนไทยจำนวนมากมีศักยภาพด้านทักษะเชิงคำนวณ แต่อาจขาดโอกาสเพราะเศรษฐฐานะ

การกระจายตัวของคะแนนตามเศรษฐฐานะ

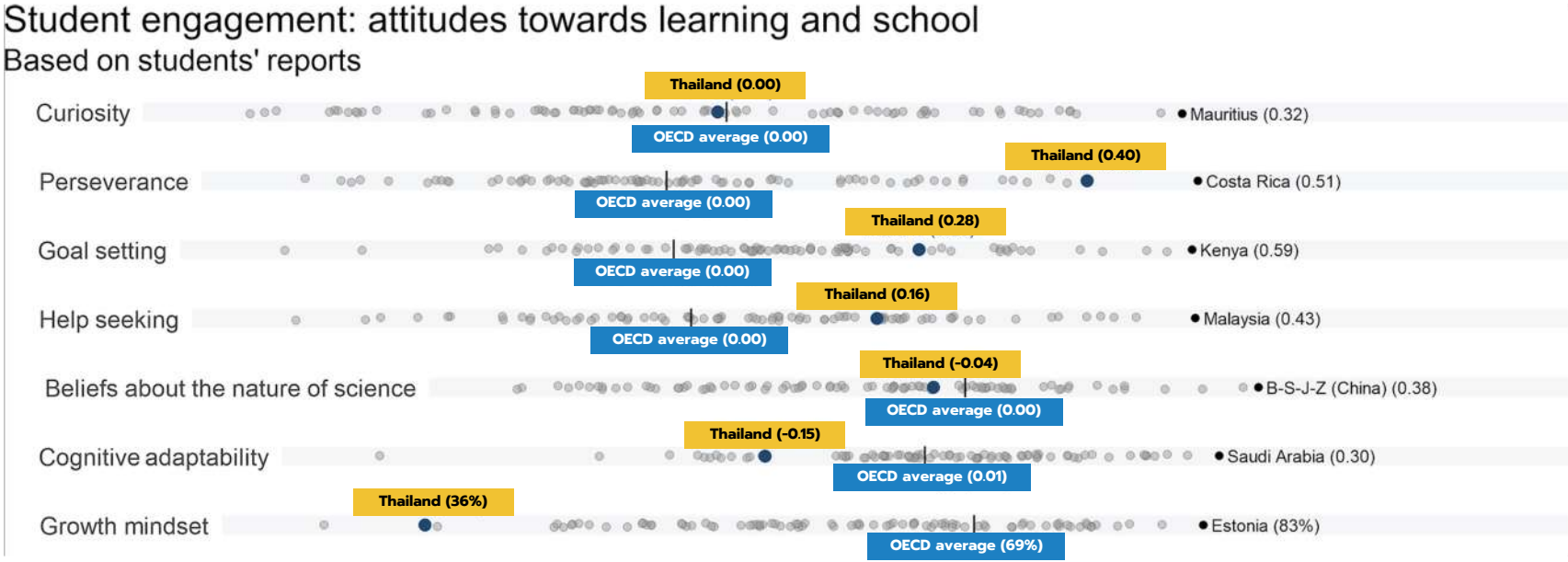

ระดับสมรรถนะกับเศรษฐฐานะ

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factors)
เด็กไทยมีความมุมานะสูง แต่มีระดับกรอบความคิดแบบเติบโตต่ำ

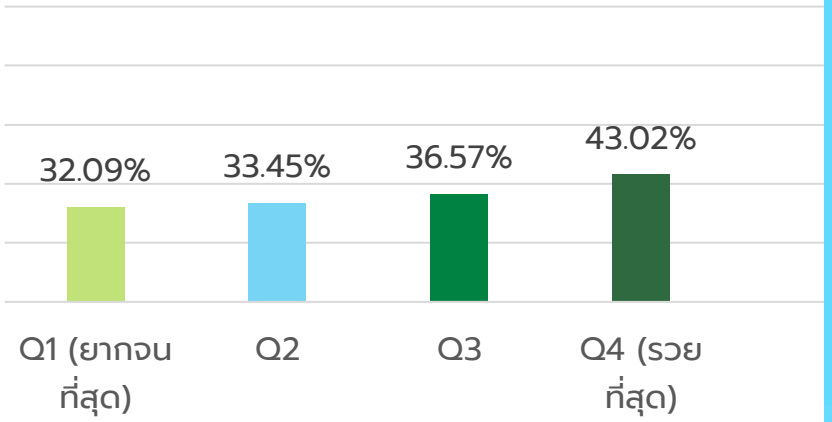

ที่มา : OECD (2026)

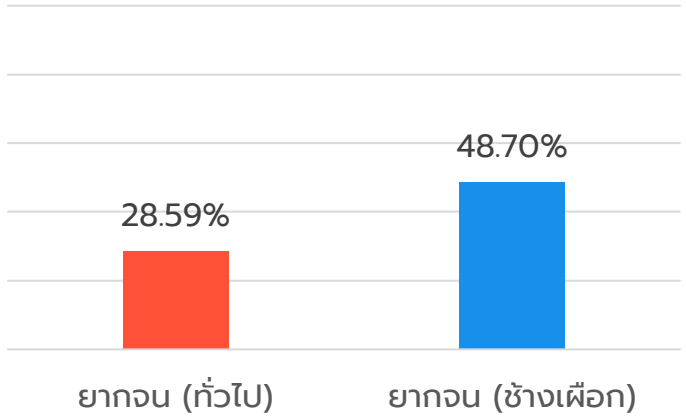
กรอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)
มีส่วนสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มนักเรียนช้างเผือก

กสศ

สัดส่วนของนักเรียนที่มีกรอบความคิดแบบเติบโต
จำแนกตามเศรษฐฐานะ

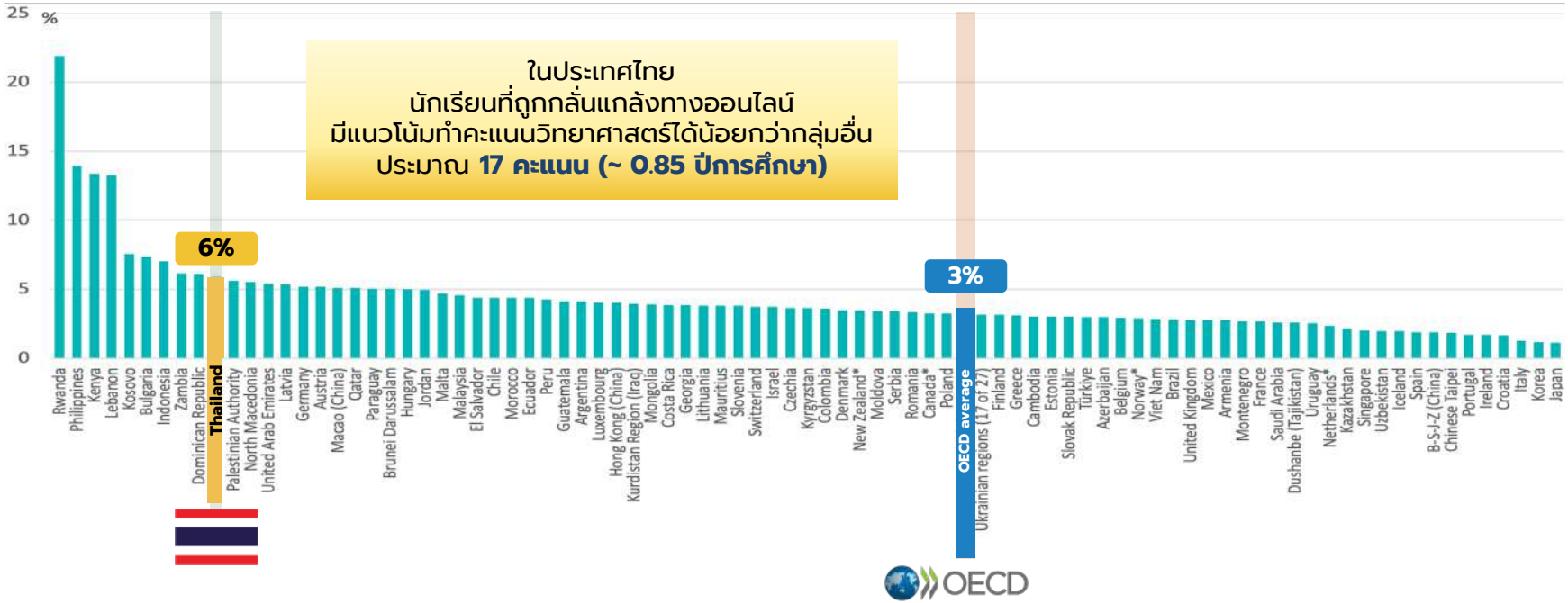

สัดส่วนของนักเรียนยากจนที่มี
กรอบความคิดแบบเติบโต

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

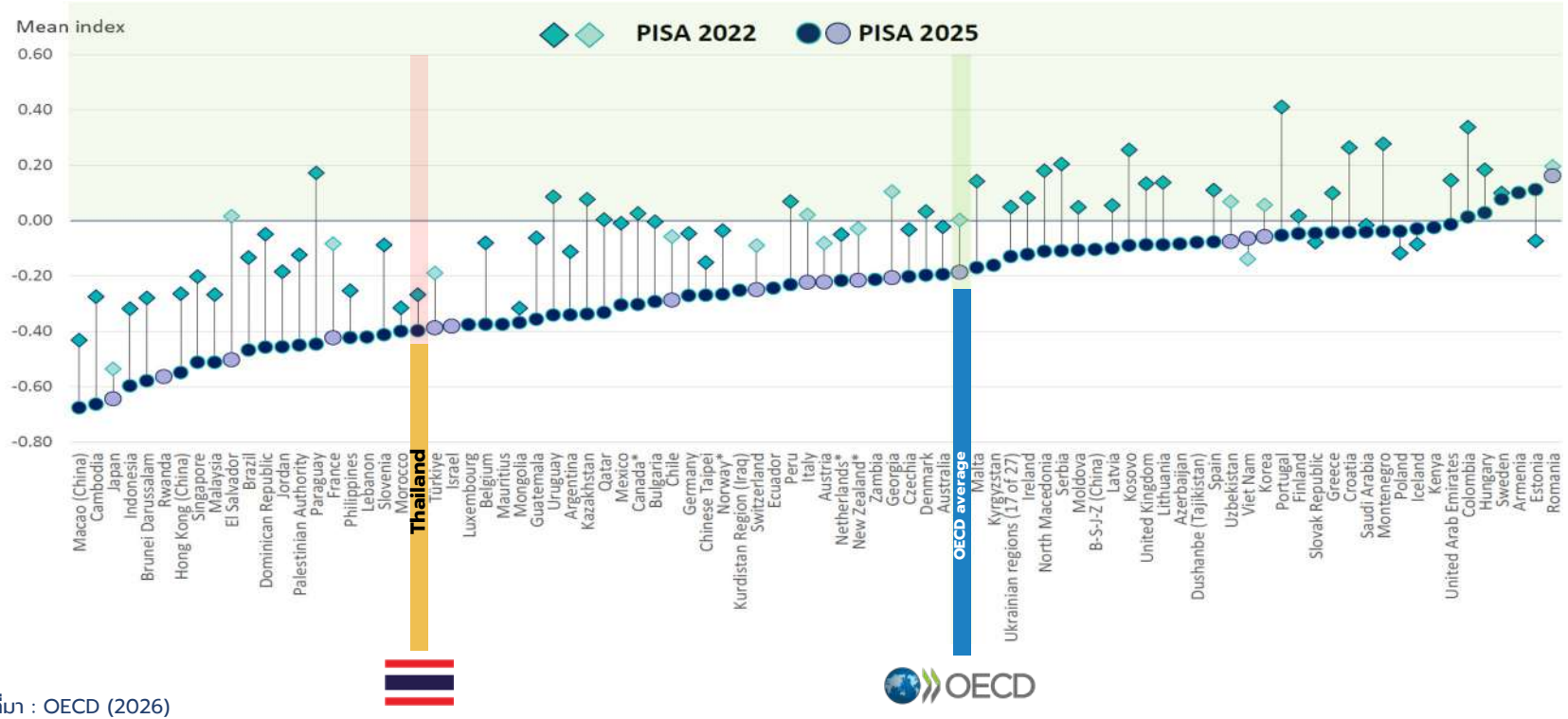
นักเรียนไทยมีแนวโน้มถูกกลั่นแกล้งในโลกออนไลน์ (Cyberbullying)
มีสัดส่วนสูงกว่าค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD กว่า 2 เท่า

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

การสนับสนุนจากครอบครัว (Family Support)

มีแนวโน้มลดลงและอยู่ในระดับต่ำ เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD

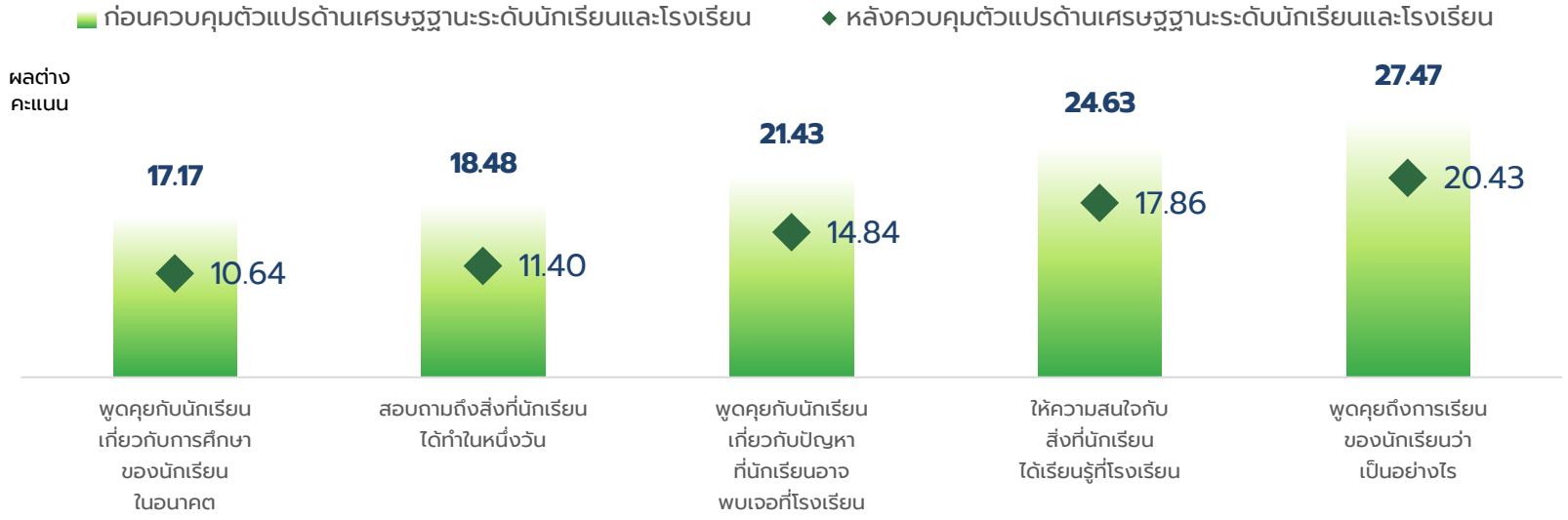
ที่มา : OECD (2026)

ครอบครัวมีบทบาทสำคัญอย่างมาก

นักเรียนที่ผู้ปกครองมีปฏิสัมพันธ์ด้วยอย่างสม่ำเสมอ มีแนวโน้มทำคะแนนได้สูงกว่า

กสศ

การสนับสนุนจากครอบครัวและการเปลี่ยนแปลงในคะแนนด้านวิทยาศาสตร์

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

นักเรียนไทยในโรงเรียนชนบทมีแนวโน้มที่จะมีผลการประเมิน PISA 2025 ด้านวิทย์ฯ และการอ่าน ได้น้อยกว่านักเรียนในเขตเมืองประมาณ 2.5 ปีการศึกษา

	เขตชนบท	เขตกึ่งเมือง กึ่งชนบท	เขตเมือง
วิทยาศาสตร์	**406** (+30)	**420** (+24)	**455** (+13)
คณิตศาสตร์	**391** (+21)	**395** (+14)	**425** (+2)
การอ่าน	**364** (+22)	**381** (+15)	**413** (+1)
การแก้ปัญหาเชิงคำนวณ	**453**	**466**	**495**

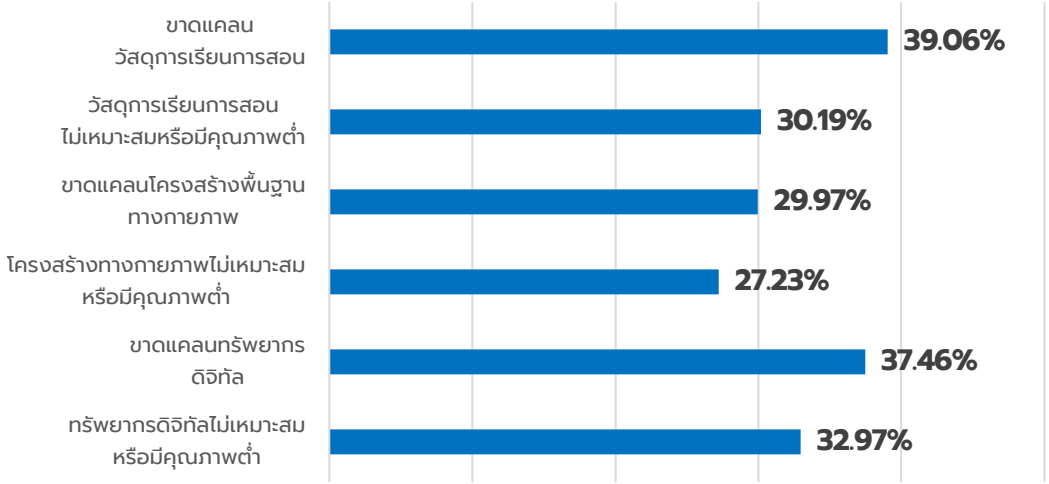
หมายเหตุ : + แสดงคะแนนที่เพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ PISA 2022
ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลข้อมูลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

นักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนไทยกว่า 1 ใน 3 อยู่ในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

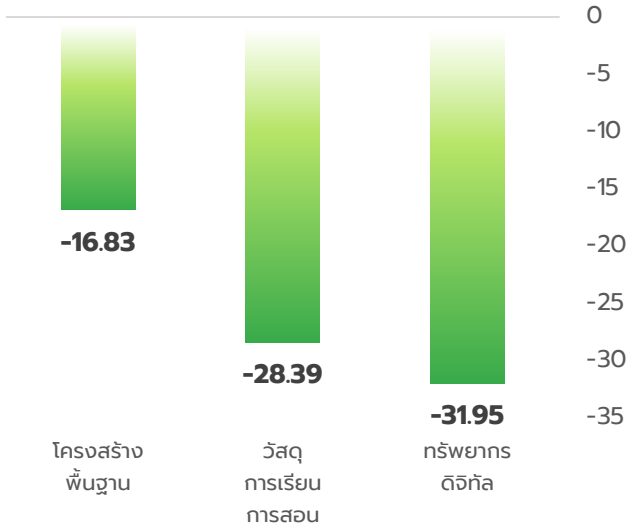
และมีแนวโน้มที่จะทำคะแนน PISA ได้น้อยกว่าโรงเรียนที่มีทรัพยากรดีกว่า

กสศ

สัดส่วนนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีข้อจำกัดด้านทรัพยากร

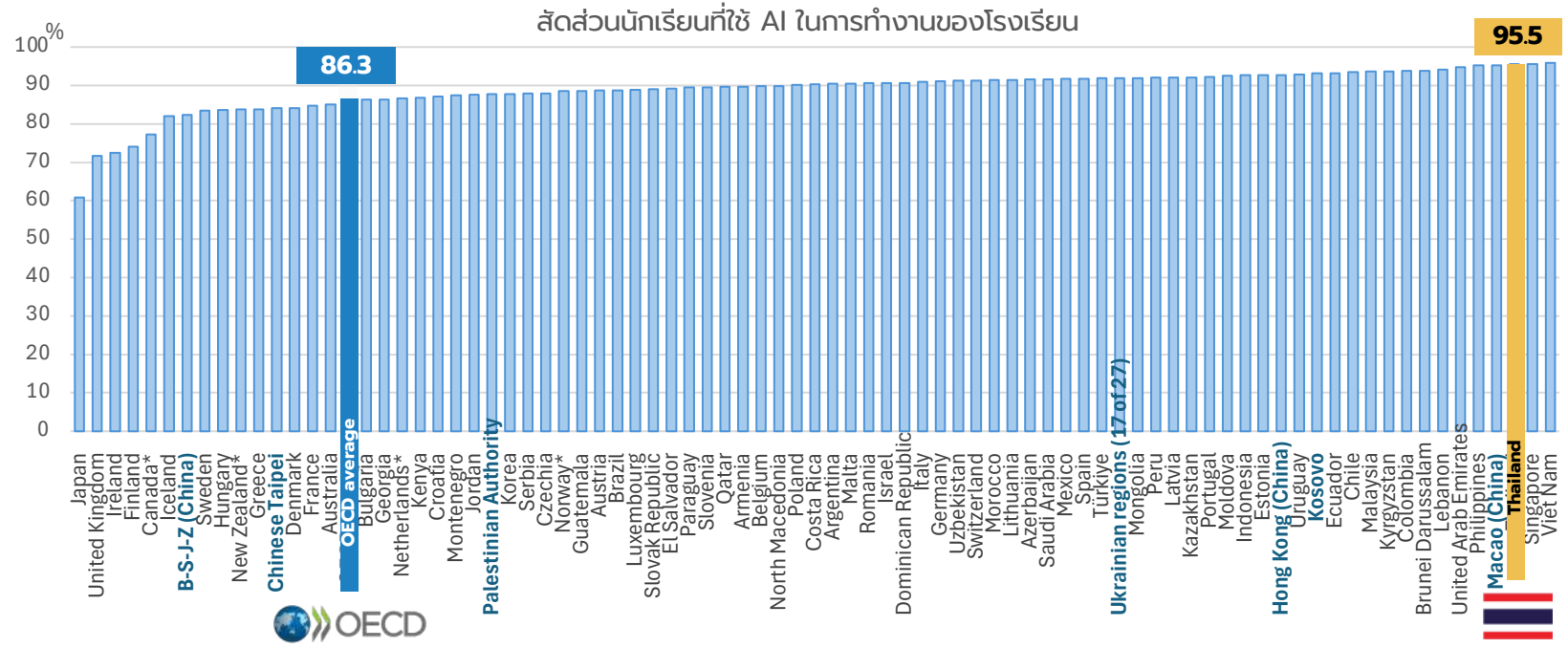
ข้อจำกัดด้านทรัพยากรมีผลต่อคะแนน PISA ด้านวิทยาศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญ

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

AI กับการทำงานที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน

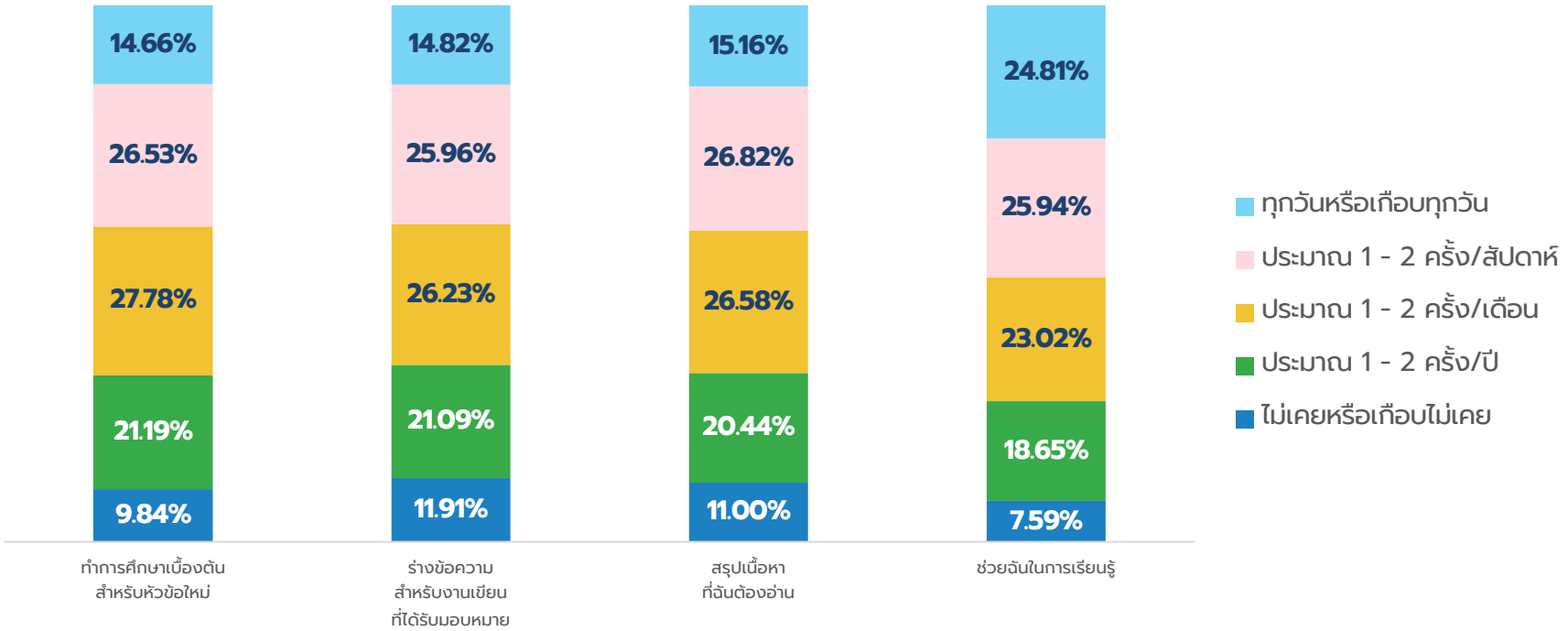
พบนักเรียนไทยมีการใช้งาน AI สูงเป็นอันดับต้น ๆ ของโลก

ที่มา : OECD (2026)

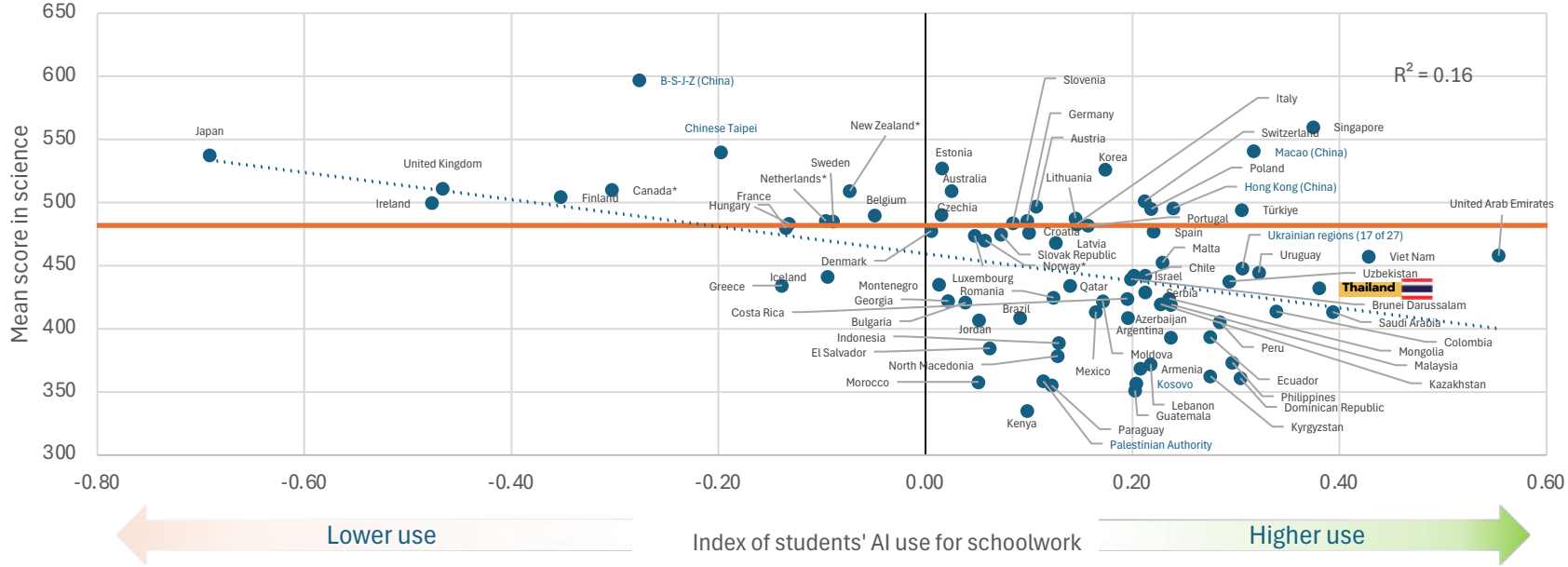
นักเรียนไทย 15 – 25% ใช้ AI เป็นประจำทุกวันหรือเกือบทุกวัน

คำถามสำคัญจึงอยู่ที่นักเรียนใช้ AI อย่างไร

ที่มา : OECD (2026) ประมวลผลโดยสถาบันวิจัยเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา กสศ.

การใช้ AI มาก
ไม่เท่ากับมีผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ดีเสมอไป

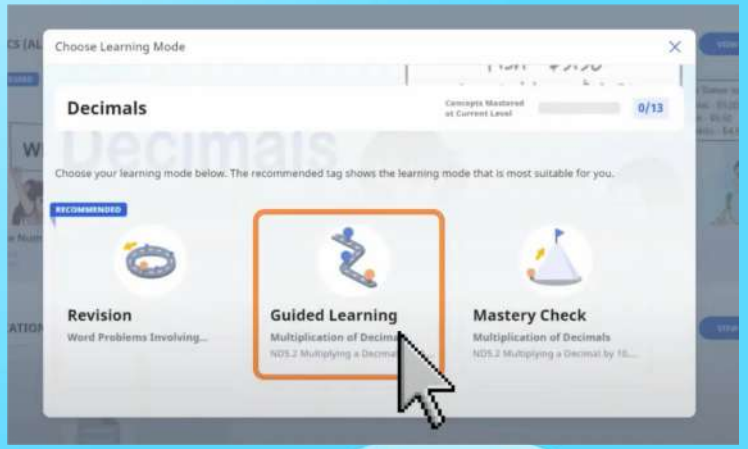
ที่มา : OECD (2026)

กรณีศึกษา : การใช้ AI เพื่อการเรียนรู้
ในบริบทของประเทศสิงคโปร์

มองว่าการใช้งาน AI ในโลกปัจจุบันและอนาคต เป็นสิ่งที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ จุดสำคัญจึงอยู่ที่การฝึกให้เด็กมีทักษะในการใช้งานอย่างมีวิจารณญาณ มากกว่าที่จะเป็นเพียงแค่ผู้ใช้แบบ Passive

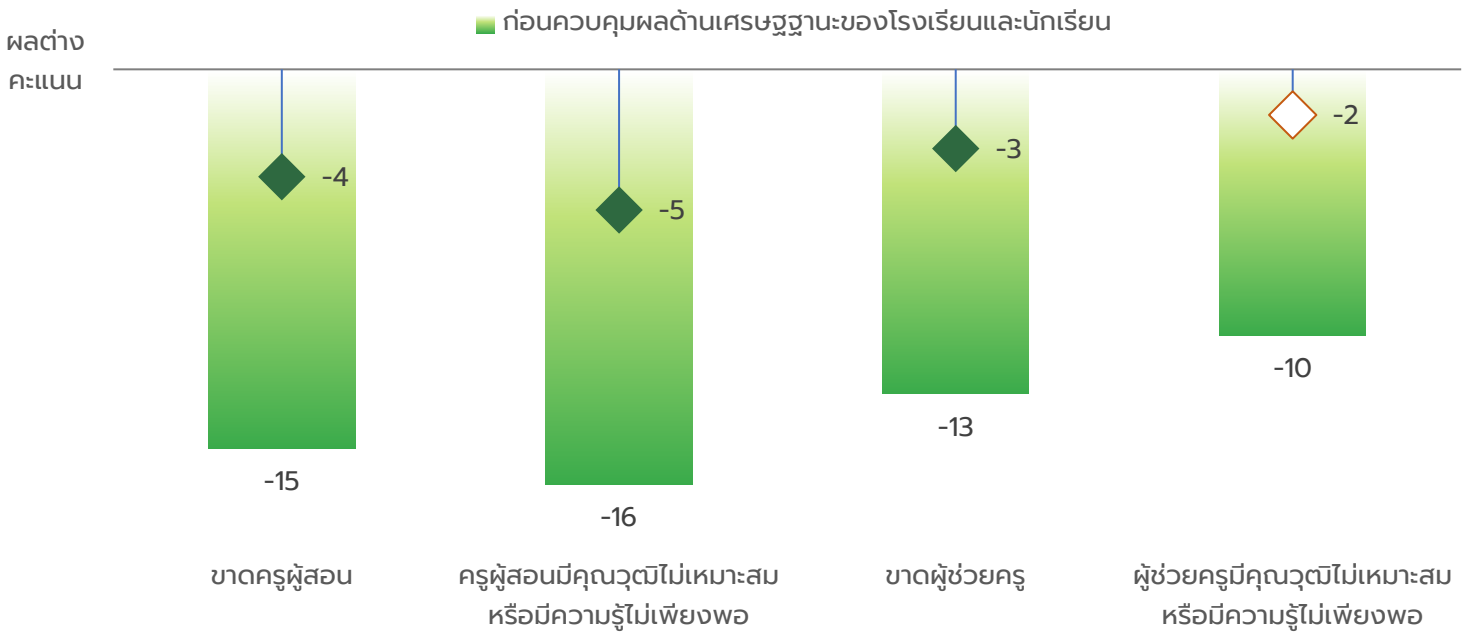
มุ่งเน้นการนำเทคโนโลยี AI มาประยุกต์ใช้ในแพลตฟอร์มทางการศึกษาโดยตรง เช่น แพลตฟอร์มทางการศึกษาแห่งชาติ (Singapore's Student Learning Space) มากกว่าการใช้งานผ่าน AI ทั่วไป

ใช้หลัก Pedagogy-First เด็กสามารถใช้ AI เพื่อการเรียนรู้ ทำการบ้าน หรืองานที่โรงเรียนได้ แต่ต้องเป็นการใช้งานในรูปแบบที่ส่งเสริมการคิดหรือการเรียนรู้ เช่น การให้ AI ช่วยให้ข้อคิดเห็นต่อ Essays (ไม่ใช่ให้ AI เขียน Essays ให้)

ที่มา : Ministry of Education, Singapore (2026)

การวิเคราะห์ผลการประเมินในระดับนานาชาติชี้ว่า
“ครู” เป็นปัจจัยสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้

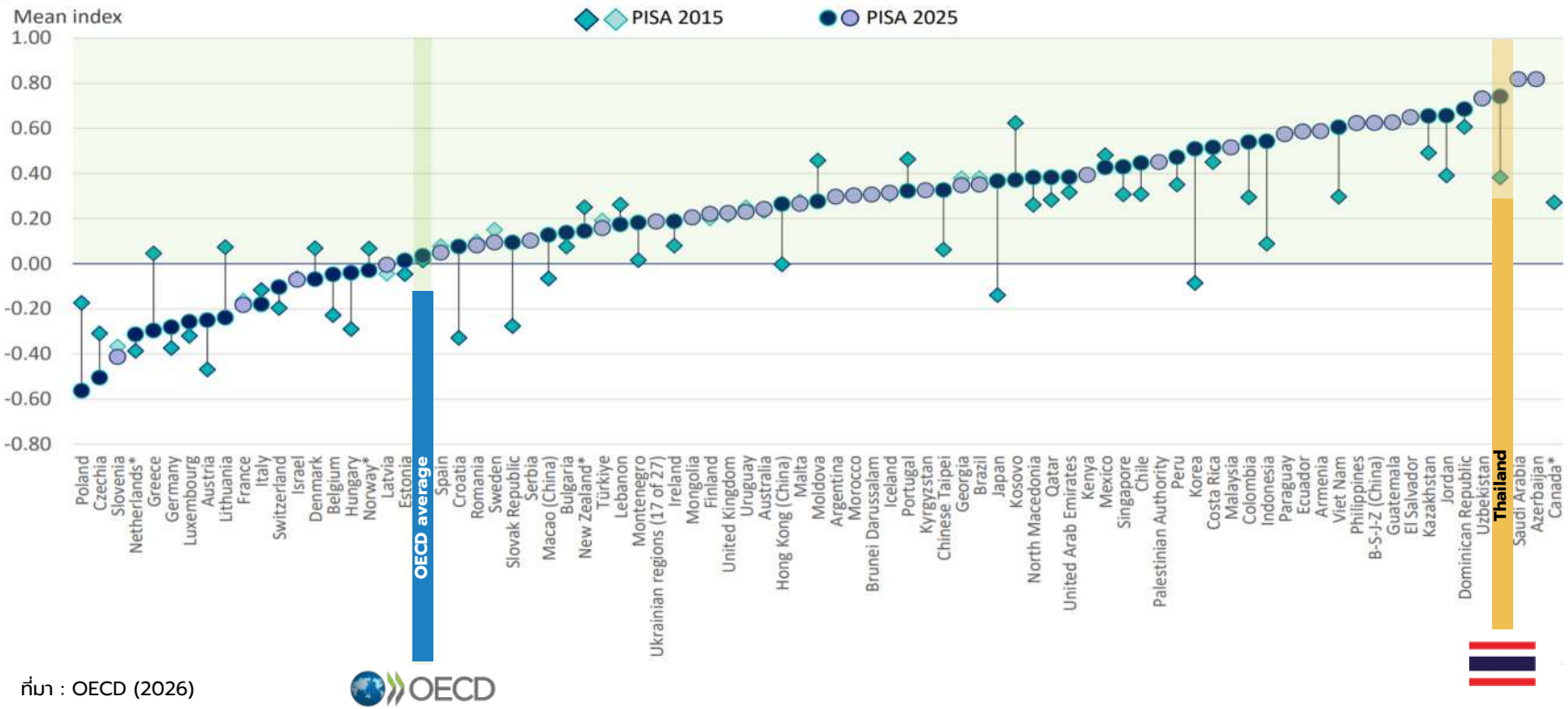

นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่ขาดแคลนครูหรือครูมีคุณวุฒิ/ความรู้ไม่เพียงพอมีแนวโน้มที่จะทำผลการประเมินด้านวิทยาศาสตร์ได้น้อยกว่าประมาณ **0.5 – 0.8 ปีการศึกษา**

หมายเหตุ : สีเข้มหมายความว่ามีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่มา : OECD (2026)

คุณครูไทยให้การสนับสนุนนักเรียนในระดับที่สูงมาก

เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศ OECD

ที่มา : OECD (2026)

จากผลการประเมินสู่ข้อเสนอเชิงนโยบาย 4 ด้าน
เพื่อพัฒนาคุณภาพและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

กสศ

ด้านผู้เรียน : สร้างพื้นที่ปลอดภัย ปลูกฝัง Growth Mindset

ป้องกันการกลั่นแกล้งทางออนไลน์ (Cyberbullying) เสริมสร้างกรอบความคิดแบบเติบโต และสนับสนุนโอกาสของนักเรียนช้างเผือกให้ได้แสดงศักยภาพและค้นพบตนเอง

ด้านครอบครัว : เสริมการสนับสนุน พัฒนาระบบนิเวศชุมชน

ส่งเสริมให้ครอบครัวพูดคุยใส่ใจการเรียนของลูกในแต่ละวัน และให้ อปท. ร่วมกับเครือข่ายจัดตั้งพื้นที่เรียนรู้สาธารณะในชุมชน

ด้านสถานศึกษา : เติมเต็มทรัพยากรให้ตรงจุด

ปฏิรูประบบงบประมาณเพื่อความเสมอภาค ให้เงินอุดหนุนเพิ่มเติมตามต้นทุนจริงของโรงเรียนขนาดเล็กและห่างไกล รวมทั้งมีการใช้ข้อมูลผลการประเมินวินิจฉัยความเพียงพอของทรัพยากรตามมาตรฐานขั้นต่ำในการพัฒนาสถานศึกษา

ด้านครู : พัฒนาการเรียนรู้ในห้องเรียน

เน้นการพัฒนาครูด้วยกลไกการสังเกตการณ์ และสะท้อนคิดในห้องเรียน นำเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้มาใช้ประเมินที่ทำให้ครูมองเห็นการคิดเพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

ก้าวไปด้วยกัน
สู่ความเสมอภาคทางการศึกษา

Thank You

กสศ

กองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา (กสศ.)
เลขที่ 388 อาคาร เอส.พี. ชั้น 13 ถนนพหลโยธิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400
www.eef.or.th EEF THAILAND

